

เบ้งดอย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Phoenix loureiroi* Kunth

ชื่อวงศ์ ARECACEAE

ปาล์ม ลำต้นเดี่ยว สูงได้ถึง 5 ม. โคนใบแห้งติดทน ใบยาวได้ถึง 2 ม. ใบย่อยข้างละ 80-130 ใบ เรียงเป็นกลุ่ม 3-4 ใบ แผ่กระจายหลายทาง ด้านล่างมักมีสีเขียวอมน้ำเงิน ใบที่เปลี่ยนรูปเป็นหนามบนก้านใบมีข้างละ 14-16 อัน เรียงยาวได้ถึง 20 ซม. ช่อดอกตั้งตรง ช่อดอกเพศผู้ ก้านช่อยาว 10-15 ซม. มีช่อย่อย 25-30 ช่อ ยาว 8-12 ซม. ดอกเพศผู้ยาว 5-8 มม. ช่อดอกเพศเมีย ก้านช่อยาว 1-1.5 ม. มีช่อย่อย 30-40 ช่อ ยาว 30-40 ซม. ดอกเพศเมียยาว 3-4 มม. ช่อผลยาว 1.4-1.6 ม. โค้งลง ผลรูปรี ยาว 1-1.8 ซม. หน้าตัดกลม

ในไทยพบแทบทุกภาคยกเว้นภาคใต้ ขึ้นตามป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง และป่าเต็งรัง หรือบนเขาหินปูน ความสูงถึงประมาณ 1,500 เมตร

ผลของเบ้งดอย เมื่อสุกมีสีดำกินเป็นผลไม้ได้ มีรสชาติเช่นเดียวกับอินทผลัม

หัวเบ้งสด รับประทานได้ มีหวานปนรสขมเล็กน้อย คล้ายกับยอดมะพร้าว

การใช้ประโยชน์

หัวเบ้ง นิยมนำมาทำแกงนำใบย่านาง เช่นเดียวกับแกงหน่อไม้ และแกงยอดมะพร้าว เริ่มจากโขลกเครื่องแกงให้เข้ากัน ประกอบด้วย พริก กระเทียม ตะไคร้ ใสเกล็ดเล็กน้อยเพื่อให้เครื่องแกงแหลกดี ตั้งกระทะ ผัดหมูสามชั้นให้พอสุก ตามด้วยเครื่องแกง ผัดให้เครื่องแกงสุกมีกลิ่นหอม ใส่น้ำใบย่านาง เคี่ยวต่อจนน้ำเดือด จึงใส่หน่อเบ้งสดที่สับเป็นชิ้นเล็กๆ ตามลงไป ปรงรสด้วยกะปิ และน้ำปลา เมื่อแกงเดือดอีกรอบ ยกออกจากเตาและสุดท้ายใส่ผักแมงลัก เพื่อให้มีกลิ่นหอม

เบ้งดอย เป็นพืชที่หายากและกำลังจะสูญพันธุ์ในปัจจุบัน ปริมาณป่าไม้ที่ลดลง ทำให้พื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของเบ้งดอยลดลงด้วย ถึงแม้ว่าการขุดเอาหัวเบ้งไปทำเป็นอาหารจะเป็นหนึ่งในวิถีชีวิตของชุมชนต่างๆ แต่อาจเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ส่งผลให้เบ้งดอยเสี่ยงที่จะสูญพันธุ์ เนื่องจากเบ้งใช้เวลานานในการเจริญเติบโต ไม่เพียงพอกับความ

ต้องการ และการเพิ่มประชากร ดังนั้น จึงควรเร่งดำเนินการศึกษาเพิ่มปริมาณของต้นเบ้งในธรรมชาติ ให้มากขึ้น สอดคล้อง กับการนำมาใช้ประโยชน์

หัวเบ้งสดที่ผ่าและแกะโดยผู้มีความชำนาญ จะไม่แตกออกจากกัน ทำให้ได้เนื้อปริมาณมาก

แกงหัวเบ้ง
อาหารพื้นบ้านรส

ของชาวอำเภอหนองหานจังหวัดเพชรบูรณ์

เรียบเรียงข้อมูล โดย นายบัณฑิต สอนสุภาพ

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพืชไร่กับพืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

